EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.7.2021.
COM(2021) 394 final

2021/0217 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā ir jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības (budžeta pozīcija PA 13 17 01 “Sagatavošanas darbība aizsardzības pētniecībai”)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā saistībā ar paredzēto Apvienotās komitejas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. EEZ līgums

Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums") garantē pilsoņiem un uzņēmējiem vienlīdzīgas tiesības un pienākumus iekšējā tirgū Eiropas Ekonomikas zonā. Ar to ir paredzēts visās 30 EEZ valstīs, tostarp ES dalībvalstīs, Norvēģijā, Islandē un Lihtenšteinā, ieviest ES tiesību aktus, kas reglamentē četras pamatbrīvības. Turklāt EEZ līgums attiecas uz sadarbību citās svarīgās jomās, piemēram, pētniecības un izstrādes, izglītības, sociālās politikas, vides, patērētāju aizsardzības, tūrisma un kultūras jomā, kuras kopā dēvē par horizontālās un papildu politikas jomām. Līgums stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī. Eiropas Savienība kopā ar tās dalībvalstīm ir līguma puse.

2.2. EEZ Apvienotā komiteja

EEZ Apvienotā komiteja ir atbildīga par EEZ līguma pārvaldību. Tā ir forums viedokļu apmaiņai saistībā ar EEZ līguma darbību. Lēmumus pieņem, ievērojot konsensa principu. Saskaņā ar Lisabonas līgumu par EEZ jautājumu koordinēšanu no ES puses atbild Eiropas Ārējās darbības dienests.

2.3. Paredzētais EEZ Apvienotās komitejas akts

Gaidāms, ka EEZ Apvienotā komiteja pieņems EEZ Apvienotās komitejas lēmumu ("paredzētais akts") attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.

Paredzētā akta mērķis ir ļaut EEZ Eiropas Brīvās tirdzniecības nolīguma (EBTA) valstīm 2021. finanšu gadā turpināt piedalīties Savienības sagatavošanas darbībā aizsardzības pētniecībai (turpmāk "sagatavošanas darbība").

Sagatavošanas darbība notika laikposmā no 2017. līdz 2019. gadam; tikai šajā periodā Savienības budžetā varēja iekļaut saistību apropriācijas. Tomēr vēl nav izpildītas iepriekšējo gadu juridiskās saistības, kas paredzētas saskaņā ar sagatavošanas darbību. Šā iemesla dēļ EEZ EBTA valstīm būtu jāturpina piedalīties.

Tā kā Lihtenšteina un Islande nav paudušas interesi par dalību šajā sagatavošanas darbībā, EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekts attiecas tikai uz Norvēģiju.

Paredzētais akts būs pusēm saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

3. SAVIENĪBAS VĀRDĀ IEŅEMAMĀ NOSTĀJA

EĀDD sadarbībā ar Komisijas dienestiem iesniedz EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu, lai Padome tos pieņemtu kā Savienības nostāju. EĀDD cer pēc iespējas drīz iesniegt EEZ Apvienotajai komitejai minēto dokumentu.

Pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekta saturs un būtība pārsniedz to, ko var uzskatīt tikai par tehniskiem pielāgojumiem Padomes Regulas Nr. 2894/94 nozīmē. Tādējādi Savienības nostāju nosaka Padome.

EEZ līguma 78. pants paredz, ka līgumslēdzējas puses stiprina un paplašina sadarbību atbilstīgi ES rīcībai pētniecības un tehnoloģiju attīstības jomā.

Norvēģija jau piedalījās sagatavošanas darbībā aizsardzības pētniecībai 2017.–2019. gadā, kuras laikā tika piešķirtas saistību apropriācijas, un tā turpinās piedalīties, līdz visas maksājumu apropriācijas būs izsmeltas. Turklāt Norvēģija jau 2014. gadā ir i) noslēgusi sadarbības nolīgumu ar Eiropas Aizsardzības aģentūru, un ii) saistītā Aizsardzības un drošības jomas iepirkuma direktīva (2009/81/EK) tika iekļauta EEZ līgumā.

Saskaņā ar ES budžeta politiku līdzdalība ES darbībās var notikt tikai tad, ja ir veikta attiecīga finanšu iemaksa. Tomēr maksājumu var veikt tad, kad ir pieņemts šis Padomes lēmuma projekts un EEZ EBTA valstīm ir iesniegts tam sekojošais Eiropas Komisijas sagatavotais ES aicinājums veikt iemaksas.

Tādēļ, lai aptvertu laikposmu no 2021. gada 1. janvāra līdz attiecīgā maksājuma saņemšanai, Apvienotās komitejas lēmuma projektu ar atpakaļejošu spēku piemēro no 2021. gada 1. janvāra. Lēmuma piemērošana ar atpakaļejošu spēku neietekmē attiecīgo personu tiesības un pienākumus, un tiek ievērots tiesiskās paļāvības princips.

Pievienotajam Apvienotās komitejas lēmumam ir pievienots EEZ EBTA valstu vienpusējs paziņojums, kurā norādīts, ka lēmums paplašina līgumslēdzēju pušu sadarbību, lai turpinātu EEZ EBTA valstu dalību Savienības sagatavošanas darbībā aizsardzības pētniecības jomā. EEZ EBTA valstis uzskata, ka aizsardzības lietas neietilpst EEZ līguma tvērumā un ka tādēļ šā lēmuma pieņemšana nepaplašina EEZ līguma tvērumu tā, ka papildus EEZ EBTA valstu dalībai minētajā sagatavošanas darbībā tiktu iekļautas arī aizsardzības lietas. EEZ EBTA valstis arī uzsver, ka Islande un Lihtenšteina nedz piedalās šajā sagatavošanas darbībā, nedz atbalsta to finansiāli.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu."

Jēdziens "lēmumi ar juridiskām sekām" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kam nav saistoša spēka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "var būtiski ietekmēt ES likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu"[1].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

EEZ Apvienotā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, ar EEZ līgumu. Akts, kuru EEZ Apvienotā komiteja ir aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais

[1] Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un104. pantu.

Paredzētais akts nepapildina un negroza līgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts saistībā ar 1. panta 3. punktu Padomes Regulā Nr. 2894/94 par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu īstenošanas kārtību.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmuma, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz vienu materiālo juridisko pamatu, proti, to, kas nepieciešams galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

Paredzētajam aktam, ar ko vienlaikus vēlas sasniegt virkni mērķu vai kam ir vairāki komponenti, kuri ir nesaraujami saistīti un no kuriem neviens nav pakārtots otram, materiālajā juridiskajā pamatā lēmumam saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu būs izņēmuma kārtā jāietver dažādie atbilstīgie juridiskie pamati.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētajam aktam ir mērķi un komponenti sagatavošanas darbību finansēšanā aizsardzības pētniecības jomā. Materiālais juridiskais pamats atbilst šīs sagatavošanas darbības juridiskajam pamatam, kas ir Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 (“Finanšu regula”) 58. panta 2. punkta b) apakšpunkts[2].

4.3. Secinājumi

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt Regulas (ES, *Euratom*) 2018/1046[3] 58. panta 2. punkta b) apakšpunktam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu un 1. panta 3. punktu Padomes Regulā Nr. 2894/94 par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu īstenošanas kārtību.

5. IETEKME UZ BUDŽETU

Norvēģija veic finanšu iemaksas budžeta pozīcijā PA 13 17 01 “Sagatavošanas darbība aizsardzības pētniecībai”. Precīzu summu nosaka, līdzko ir pieņemts šis Padomes lēmums.

6. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā ar EEZ Apvienotās komitejas lēmumu tiks grozīts EEZ līguma 31. protokols par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības, ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

[2] OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.
[3] OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.

2021/0217 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā ir jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības (budžeta pozīcija PA 13 17 01 "Sagatavošanas darbība aizsardzības pētniecībai")

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Eiropas Ekonomikas zonas līguma īstenošanas kārtību[4] un jo īpaši tās 1. panta 3. punktu,

Ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012[5] un jo īpaši tās 58. panta 2. punkta b) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu[6] ("EEZ līgums") stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar EEZ līguma 98. pantu EEZ Apvienotā komiteja cita starpā var lemt par EEZ līguma 31. protokola grozīšanu.

(3) EEZ līguma 31. protokolā ir ietverti noteikumi par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības.

(4) EEZ EBTA valstis turpina piedalīties Savienības darbībās, kas saistītas ar budžeta pozīciju PA 13 17 01 (Sagatavošanas darbība aizsardzības pētniecībai), kura iekļauta Eiropas Savienības 2021. finanšu gada vispārējā budžetā.

(5) Tādēļ, lai šī paplašinātā sadarbība varētu turpināties no 2021. gada 1. janvāra, būtu jāgroza EEZ līguma 31. protokols.

(6) Savienības nostājai EEZ Apvienotajā komitejā vajadzētu pamatoties uz pievienoto lēmuma projektu,

[4] OV L 305, 30.11.1994., 6.–8. lpp.
[5] OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.
[6] OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kura Savienības vārdā jāieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz ierosināto grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības, pamatojas uz šim lēmumam pievienoto EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs